
РІЧНИЙ РОБОЧИЙ ПЛАН ПРОЕКТУ:
2014-2015

ОСВІТА СУДДІВ – ДЛЯ ЕКОНОМІЧНОГО
РОЗВИТКУ

1 квітня 2014 р. – 31 березня 2015 р.

Подано Національним суддівським інститутом: 15 травня 2014 р.

ЗМІСТ

ВСТУП І КОНТЕКСТ.....	3
Адміністрування та менеджмент проекту.....	5
Реалізація проекту	6
Ключові елементи та очікувані результати для всіх груп заходів для кожного кварталу фінансового року.....	7
Безпосередній результат №1: Зміцнення організаційного потенціалу ВККСУ та НШСУ для підтримки розробки та виконання програм професійної підготовки на основі навичок, з урахуванням гендерного та соціального контексту та зв'язку з бізнесом для кандидатів на посаду судді та чинних суддів, як призначених на 5-річний термін, так і обраних безстроково	8
Безпосередній результат №2: Розширення можливостей НШСУ з розробки та виконання програм професійної підготовки на основі навичок, з урахуванням гендерного та соціального контексту та зв'язку з бізнесом для кандидатів на посаду судді, суддів, призначених на 5-річний термін та обраних безстроково	17
Безпосередній результат №3: Розширення можливостей пілотних судів проекту в Івано-Франківській та Одеській області в контексті розгляду господарських справ через використання механізмів досудового врегулювання	24
Підсумки ініціатив у сфері впровадження принципів гендерної рівності на цей фінансовий рік.....	27
Структура робіт проекту на 2014-2015 фінансовий рік.....	28

ВСТУП І КОНТЕКСТ

П'ятирічний проект "Освіта суддів – для економічного розвитку" (JEEG) охоплює як пріоритетні для Департаменту закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади (DFATD) аспекти розвитку економіки, так і загальні теми державного управління, утвердження верховенства права та гендерної рівності. Метою програми Департаменту закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади (DFATD) в Україні є розвиток економічних можливостей громадян у контексті зміцнення демократії. Департамент закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади (DFATD) забезпечує підтримку для реалізації цієї мети шляхом підсилення компетенції державних установ, які дотримуються принципів верховенства права та відповідальності. Компетентна, ефективна і справедлива судова система є визначальною складовою дієвої демократії, тож підтримка розвитку такої системи з боку Канади сприяє просуванню України на шляху до утвердження вільного, демократичного та заможного суспільства. Проект "Освіта суддів – для економічного розвитку" має на меті забезпечити сприятливі умови для розвитку економіки України шляхом підвищення рівня компетентності судових органів у різних аспектах спорів, пов'язаних із захистом права власності.

Цей річний робочий план розроблено за співпраці між НСІ, Офісом Уповноваженого з федеральних судових справ Канади, ВККСУ та НШСУ з метою вирішення першочергових завдань і вироблення змістовної довготермінової стратегії для забезпечення довготривалих результатів. У робочому плані описано методичку та сфери діяльності у рамках проекту впродовж 2014-2015 фінансового року – третього року реалізації п'ятирічного проекту. Напрямки діяльності та заходи для досягнення кожного з поставлених завдань проекту викладено в цьому робочому плані відповідно до очікуваних результатів, визначених Планом реалізації проекту.

Від початку проекту здійснювався постійний контроль за реалізацією всіх його складових і заходів протягом перших трьох кварталів фінансового року. В останньому кварталі фінансового року політична криза в Україні поглибилась; відбулася зміна керівництва країни із відповідними масштабними і далекосяжними наслідками. На момент складання плану тривають трансформації та реформи у судовій системі; багато питань щодо структури, законодавства, операцій і кадрового забезпечення ще потребують вирішення.

Попри все, якщо порівняти отримані результати проекту "Освіта суддів – для економічного розвитку" із запланованими на попередній рік результатами, можна зробити висновок, що реалізація проекту здійснюється успішно за всіма трьома компонентами. Суттєвого успіху було досягнуто щодо проміжних результатів: 1) вдосконалення організаційної роботи Національної школи суддів України (НШСУ) та ВККСУ в контексті її відповідальності за питання підготовки суддів; та 2) впровадження методів професійної підготовки на основі навичок, з урахуванням гендерного та соціального контексту та зв'язку з бізнесом у навчальні плани НШСУ та ВККСУ. Крім того, отримано низку важливих непередбачених результатів та засвоєно певний досвід. Успішний перебіг проекту, зокрема, протягом останнього кварталу, без сумніву, був би неможливим без самовідданої праці партнерів проекту. Уже за декілька тижнів після зміни уряду партнери проекту продовжили роботу над заходами проекту. Затримка виникла лише з двома заходами в рамках проекту. І хоча тепер партнери змушені враховувати масштабні зміни політичних реалій та плани реформ у країні загалом, здійснення заходів в рамках проекту продовжується. На момент складання звіту політичні події та їх наслідки продовжують відсувати на задній план повсякденні завдання, зокрема і щодо реалізації проекту. Проте значною мірою проект, заходи і реформи в його рамках набули ще більшої актуальності для партнерів у наявному контексті.

Протягом наступного фінансового року партнери проекту надалі будуть обмінюватися знаннями та підходами щодо посилення інституційної бази, методики викладання та інформаційного наповнення освіти суддів (компоненти 1 і 2 відповідно, які реалізовуватимуться НСІ) та механізмів оптимізації судових процедур в українських судах (компонент 3, який реалізовуватиметься Офісом Уповноваженого з федеральних судових справ). Заходи в рамках всіх компонентів ґрунтуватимуться й надалі на робочих планах попередніх років, а також на рішеннях і домовленостях, досягнутих партнерами на сьогодні.

У міру можливості в ході всіх заходів, передбачених цим робочим планом, триватиме робота над загальною темою гендерного контексту та підкомпонентом проекту, що пов'язаний із дистанційним навчанням. Аспекти співпраці, координації діяльності донорських організацій та проектів, спільного планування роботи та заходів, хоча й добре відпрацьовані протягом усього часу реалізації проекту, тепер потребуватимуть додаткових зусиль з огляду на нещодавнє затвердження нового проекту ОБСЄ, який має певні спільні риси з проектом "Освіта суддів – для економічного розвитку" та може перетинатися з ним у деяких ділянках.

АДМІНІСТРУВАННЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТ ПРОЕКТУ

Адміністрування та керування проектом у цьому фінансовому році передбачатиме подальшу роботу над стратегічними та поточними питаннями планування і реалізації проекту, контролю результатів, керування роботою персоналу, контролю кошторисів і витрат, звітування та налагодження системи співпраці.¹ Крім того, керування проектом включатиме зв'язки та співпрацю з іншими донорами та проектами. У майбутньому робочому плані керування проектом потребуватиме додаткових зусиль, щоб залишатися в курсі поточних подій, питань законодавства, безпеки, інших подій та їх наслідків для проекту "Освіта суддів – для економічного розвитку" та партнерів проекту.

Сфери відповідальності

У рамках плану реалізації проекту сфери відповідальності визначені відповідно до зобов'язань та домовленостей усіх партнерів у межах проекту. Виконавцем проекту з боку Канади є Національний суддівський інститут. Саме ця організація звітуватиме перед Департаментом закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади (DFATD) щодо впровадження проекту загалом, відповідатиме за реалізацію відповідних заходів і їх наслідки та повідомлятиме про досягнення безпосередніх та проміжних результатів проекту. НСІ відповідає за співпрацю з Офісом Уповноваженого з федеральних судових справ у контексті призначення, адміністрування та менеджменту ресурсів, наданих канадською та українською сторонами, зокрема послуг експертів, технічної підтримки та навчальних матеріалів.

Офіс Уповноваженого з федеральних судових справ керує реалізацією Результату №3 проекту і повідомляє НСІ про поточні досягнення та результати. НСІ та Офіс Уповноваженого з федеральних судових справ часто та регулярно спілкуються як на офіційному, так і на неофіційному рівні з питань заходів та аспектів проекту. Фінансова звітність щодо реалізації Результату №3 проекту, подається Офісом Уповноваженого з федеральних судових справ безпосередньо в Департамент закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади (DFATD). Офіс Уповноваженого з федеральних судових справ також взаємодіє з основними учасниками та партнерами проекту з української сторони через місцевий офіс, організований НСІ. Обидві сторони погоджуються, що загальна відповідальність за виконання проекту та офіційне представництво перед усіма учасниками проекту лежить на НСІ, а Офіс

¹Опис розподілу робіт між НСІ та Управлінням Уповноваженого з федеральних судових питань читайте в Плані реалізації проекту.

Уповноваженого з федеральних судових справ відповідає за виконання заходів в рамках реалізації Результату №3.²

В Україні проект сприяє активній участі української сторони у процесі приймання рішень, запланованих заходах проекту та реалізації його результатів на місцевому рівні, делегуючи лідерство та обов'язки представникам керівного складу ВККСУ та НШСУ, зокрема, залучаючи їх до розробки робочих планів, вибору сфер діяльності, вивчення та реформування, а також впровадження ініціатив. Робота місцевого офісу із місцевими керівником проекту та координатором проекту забезпечує тісну взаємодію проекту з місцевими партнерами, зацікавленими сторонами, а також місцевими та міжнародними виконавчими організаціями. Неухильне дотримання Департаментом закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади (DFATD) принципів гендерної рівності також буде відображено на всіх етапах проекту; партнери проекту продовжують обмінюватися досвідом та міркуваннями щодо особливостей цього процесу в Україні, але загальної згоди щодо цього важливого зобов'язання досягнуто.

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРОЕКТУ

Нижче викладено бачення, методику реалізації та очікувані результати проекту. Відповідні заходи впроваджуватимуться протягом цього фінансового року на основі Плану реалізації проекту, результатів проекту на поточний момент і з урахуванням змін, які виникли унаслідок кризи в Україні.

Проекти плану, спільно розроблені та узгоджені НСІ, Управлінням Уповноваженого з федеральних судових питань, ВККСУ та НШУ, буде розповсюджено серед учасників робочих груп. До кінця квітня 2014 р. буде проведено зустрічі та консультації з представниками НСІ та суддями для остаточного погодження висновків і рекомендацій. До травня 2014 р. робочий план (цей документ) і річний звіт буде представлено Департаменту закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади (DFATD) та партнерам проекту "Освіта суддів – для економічного розвитку".

Протягом цього третього року проекту (2014-2015 фінансовий рік) у всіх трьох компонентах проекту представники канадської та української сторін працюватимуть над інтенсифікацією обміну інформацією щодо наявних процедур, практичних моделей, проблем і перспектив між установами-партнерами, відповідними зацікавленими сторонами, виконавчими та донорськими організаціями з метою визначення сфер, які потребують вивчення, підтримки та

рекомендацій щодо подальших дій. Сфери незмінних і нових інтересів та потреб будуть і надалі вивчатися в контексті роботи над проектом. Завдання усіх учасників проекту будуть визначатися та уточнюватися протягом року. Питання гендерної рівності будуть в міру можливості враховуватися у всіх ініціативах і заходах у рамках проекту.

КЛЮЧОВІ ЕЛЕМЕНТИ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДЛЯ ВСІХ ГРУП ЗАХОДІВ ДЛЯ КОЖНОГО КВАРТАЛУ ФІНАНСОВОГО РОКУ

Як зазначалося вище, цільова технічна підтримка, тренінги та освітні програми будуть розроблятися та забезпечуватися українською та канадською сторонами в межах трьох описаних нижче компонентів. Загалом, результати і наслідки проекту було спільно визначено та погоджено канадськими і українськими партнерами проекту під час його початкового етапу. Визначено такі кінцеві та проміжні результати проекту:

Очікуваний кінцевий результат: *підвищення рівня ефективності роботи суддів та об'єктивності розгляду господарських справ між українськими компаніями, що у свою чергу сприятиме покращенню середовища для ведення бізнесу в Україні.*

Очікувані проміжні результати:

- 1) Вдосконалення організаційної роботи Національної школи суддів України (НШСУ) та ВККСУ в контексті її відповідальності за питання підготовки суддів; та*
- 2) Впровадження методів професійної підготовки на основі навичок³, з урахуванням гендерного та соціального контексту та зв'язку з бізнесом у навчальні плани НШСУ та ВККСУ.*

У наступному розділі наведено докладні відомості про основні заходи, заплановані на 2014-2015 фінансовий рік. Наявні основні ініціативи та заходи були визначені партнерами проекту одразу після початку проекту. Заходи підсумовано в таблиці

³ Як зазначено в Плані реалізації проекту, урахування соціального контексту є одним із "трьох китів" суддівської освіти НСІ поряд із суддівськими навичками та теоретичними знаннями. Цей аспект навчання розроблявся та коригувався протягом багатьох років у рамках канадських освітніх програм у відповідь на потребу суддів враховувати соціальні обставини при веденні процесу та винесенні рішення. Серед багатьох складових аспектів соціального контексту включає також питання гендерної рівності. Тому для цілей проекту та для підтримки зосередження на факторі гендерної рівності ця тематика залишатиметься ключовою при визначенні, розробці та впровадженні заходів проекту. Також у рамках цієї тематики та для її підтримки розглядатимуться деякі інші сфери соціального контексту.

структури розподілу діяльності (WBS), а їх розклад подано в діаграмі Ганта на поточний рік.

БЕЗПОСЕРЕДНІЙ РЕЗУЛЬТАТ №1: ЗМІЦНЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ВККСУ ТА НШСУ ДЛЯ ПІДТРИМКИ РОЗРОБКИ ТА ВИКОНАННЯ ПРОГРАМ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ НА ОСНОВІ НАВИЧОК, З УРАХУВАННЯМ ГЕНДЕРНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО КОНТЕКСТУ ТА ЗВ'ЯЗКУ З БІЗНЕСОМ ДЛЯ КАНДИДАТІВ НА ПОСАДУ СУДДІ ТА ЧИННИХ СУДДІВ, ЯК ПРИЗНАЧЕНИХ НА 5-РІЧНИЙ ТЕРМІН, ТАК І ОБРАНИХ БЕЗСТРОКОВО

Компонент 1 має на меті підсилити інституційні можливості та структуру ВККСУ⁴ та НШСУ задля підтримки загального контексту установи для забезпечення ефективних навчальних процесів та результатів у сфері професійної підготовки суддів шляхом вдосконалення навичок організаційного розвитку, стратегічного та бізнес-планування, технічного управління, лідерства та оцінювання ефективності систем менеджменту та освітніх послуг, що дасть змогу привести місцеві навчальні схеми та процедури у відповідність до передових практик. Окрім цього, в межах першого компонента НСІ буде створювати можливості для вивчення питань гендерної рівності у НШСУ та подаватиме рекомендації щодо покращення ситуації та включення цих питань в інституційний контекст НШСУ.

У ході заходів проекту експерти НСІ допомогли представникам НШСУ розробити проект стратегічних планів та надали рекомендації щодо планування перехідного періоду. Канадські експерти розробили проект рекомендацій для обговорення питань інституційного розвитку, що охоплюють такі чотири тематичні області:

1. *"Роль суддів, судів та інших установ судової системи"* у процесі керування роботою закладу професійної підготовки суддів, розробці та проведенні освітніх програм: ця тема підвищує рівень залучення та підтримки НШСУ з боку судів і надає суддям право голосу в процесі розробки навчальної програми НШСУ.
2. *"Організаційна структура та робота"* закладу професійної підготовки суддів: ця тематична область зосереджена на питаннях розширення можливостей НШСУ щодо підтримки суддів-викладачів у процесі розробки програм професійної підготовки суддів. У рамках ініціатив проекту в НШСУ протягом

⁴Інституційна підтримка ВККСУ є меншою у порівнянні з підтримкою, що надаватиметься НШСУ, повноваження якої цілком зосереджені на суддівській освіті.

першого року реалізації проекту було створено "групи підтримки", рівень інституціоналізації та систематизації роботи яких постійно підвищується.

3. *"Питання пріоритетів у розробці навчальних програм і курсів"* є важливим аспектом для досягнення консенсусу під час визначення областей навчальної програми, які стануть пріоритетними на наступні 3-4 роки, оскільки таким чином школа матиме час і ресурси, аби комплексно підійти до розробки навчальної програми не лише на основі практики та навичок, але й з урахуванням більш традиційних підходів до освіти.
4. *"Електронні ресурси, спілкування та дистанційне навчання з використанням технічних засобів"*.

У наступному фінансовому році основна увага в рамках проекту буде зосереджена на реалізації плану дій та переходу в чотирьох конкретних аспектах.

За цим робочим планом, у тематичній області "Роль суддів, судів та інших судових установ" проект допоможе НШСУ оцінити механізми, впроваджені в рамках проекту, зокрема роботу Координаційного суддівського центру, щоб і надалі залучати суддів до процесу професійної підготовки. Проект допоможе НШСУ залучити та ознайомити більше суддів з новою моделлю професійної освіти та принципами розробки курсів.

У тематичній області "Організаційна структура та робота" проект допоможе НШСУ створити новий відділ, передбачений новою редакцією стратегічного плану НШСУ. Такий відділ відповідатиме за проведення професійної підготовки суддів, орієнтованої на розвиток навичок, а його кадрове наповнення та кваліфікація спеціалістів дозволять проводити, розробляти та забезпечувати підтримку відповідних навчальних заходів для суддів. Для реалізації переходу заходи, визначені в пунктах WBS1221a-b, призначені підтримати подальше обговорення мети, цілей і структури нового відділу, а також кадрових питань, зокрема посадових інструкцій. Також будуть обговорюватися питання планування розробки політик і процедур.

У тематичній області "Питання пріоритетів у розробці навчальних програм і курсів" проект допоможе НШСУ визначити пріоритети навчальної програми для новопризначених суддів. Заходи у пунктах WBS1221c-d призначені підтримати подальшу дискусію та розробку цього курсу як "флагманського" курсу НШСУ спільно з робочою групою школи. Кроки, покликані запобігти затримкам у здійсненні змін / перешкодам для переходу від підходу, в основу якого покладено "академічні лекції", до принципів інтерактивної практичної підготовки для вирішення проблем і розвитку навичок. Протягом 2014-2015 фінансового року буде реалізовано низку заходів з метою посилити лідерські позиції НШСУ з особливою увагою WBS 1222 на навчальну програму для суддів, призначених на посаду вперше.

110 Аналіз і рекомендації щодо вдосконалення інституційних і технічних можливостей НШСУ та ВККСУ в контексті її відповідальності за питання суддівської освіти

WBS 1104a Співпраця з проектом USAID "Справедливе правосуддя" (FAIR) (кв. 1-4, Київ)

У рамках проекту і надалі будуть плануватися та проводитися засідання FAIR-JEEG кожні два тижні з метою обміну важливими висновками та інформацією, розгляду перебігу проектів, стратегічних планів і заходів, планів дистанційної освіти та інших поточних проблем щодо координації та реалізації проектів. Крім того, виконавці обох проектів на початку роботи над проектом "Освіта суддів – для економічного розвитку" дійшли згоди щодо спільного планування та можливості спільного проведення заходів у вибраних сферах (зокрема щодо посилення інституційної бази, стратегічного планування, дистанційної освіти та окремих питань, які стосуються розробки курсів, наприклад, тлумачення законодавства). Організатори проекту "Справедливе правосуддя" продовжують запрошувати персонал проекту "Освіта суддів – для економічного розвитку" для участі у заходах, які проводяться в рамках проекту "Справедливе правосуддя" у визначених сферах спільного інтересу, і навпаки.

WBS 1104b Співпраця з проектом ОБСЄ та Департаменту зовнішніх справ, торгівлі та розвитку Канади (кв. 1-4, Київ)

На цьому етапі заходи, передбачені проектом "Освіта суддів – для економічного розвитку", будуть ретельно координуватися з проектом, який фінансується Департаментом зовнішніх справ, торгівлі та розвитку Канади, а реалізується ОБСЄ. Проект призначений підтримати Верховний Суд України та НШСУ у розвитку та накопиченні знань у питаннях прав людини в контексті Європейської конвенції про захист прав людини. На основі запиту НШСУ щодо тісної координації заходів та узгодження роботи ОБСЄ та НШСУ із моделлю професійної підготовки суддів, яку демонструє та просуває проект "Освіта суддів – для економічного розвитку", представники проекту та ОБСЄ досягли домовленості щодо спільного планування та роботи у галузі професійної підготовки суддів (заходи будуть визначені згодом). Представники проекту запланують та братимуть участь у регулярних нарадах з метою обміну важливими висновками та інформацією, розгляду перебігу проектів та вирішення інших питань щодо координації та реалізації проектів у міру їх виникнення.

WBS 1104c Співпраця з проектом Ради Європи (кв. 1-4, Київ)

Крім того, представники проекту братимуть участь у регулярних нарадах за участі представників проекту Ради Європи щодо питань спільної роботи над проектом з метою обміну важливими висновками та інформацією, розгляду перебігу проектів та вирішення інших питань щодо координації та реалізації проектів у міру їх виникнення. Представники цих двох проектів проаналізують і дослідять ділянки можливої співпраці, зокрема ініціативи, які стосуються питань гендерної рівності.

120 Технічна допомога з питань інституційного підсилення професійної підготовки суддів з урахуванням гендерних аспектів

WBS 1210 Підготовка до участі в програмі спостережного стажування (курси англійської мови) (кв. 1-4, Україна)

У рамках підготовки до програми спостережного стажування, яку буде проведено у 2014-2015 фінансовому році, буде відібрано двох представників керівного складу НШСУ, чий повноваження найбільше збігатимуться з повноваженнями вищих посадових осіб НСІ та які володіють на певному рівні англійською мовою; відповідно до потреби для них буде проведено додатковий курс англійської мови.

WBS 1212/1340-50 Стажування в області електронних ресурсів, спілкування та дистанційного навчання з використанням технічних засобів. Підготовка персоналу НШСУ (за необхідності, Оттава, Канада)

Стажування буде проходити український персонал на базі НСІ в м. Оттава з метою подальшого розвитку в напрямку підкомпонента проекту, присвяченого питанням дистанційного навчання (WBS 130), у відповідь на запит НШСУ про допомогу у створенні онлайн-школи для суддів. Стажери співпрацюватимуть протягом різних термінів із директором із наукових питань, старшим експертом, керівником програм, керівником із питань електронних ресурсів, керівником відділу ІТ, координатором програми дистанційного онлайн-навчання та різними представниками операційного відділу НСІ. Стажери отримають унікальну можливість спостерігати за роботою персоналу НСІ під час підготовки курсів для канадських суддів, ведення електронної бібліотеки НСІ, бази даних судів тощо. Під час занять стажери зможуть ознайомитися з питаннями, які пов'язані з принципами підвищення професійної кваліфікації, викладання та навчання, розробкою курсів і програм, а також із засобами та матеріалами для викладання.

WBS 1221a Семінар на тему інституційного розвитку суддівської освіти: організаційна структура та робота, підготовка викладачів – (кв. 1, Київ)

У першому кварталі суддя Розенберг та п. Чіассон спільно з представниками місцевого офісу проекту п. Ігорем Осикою та п. Олександром Баранюк проведуть обговорення стратегічних та робочих планів із керівництвом НШСУ із подальшим

контролем результатів. Будуть обговорюватися плани проекту щодо підсилення інституційної бази, зокрема, щодо переглянутого стратегічного плану НШСУ, створення нового відділу в НШСУ для підтримки суддів-викладачів у процесі розробки програми професійної підготовки суддів, ролі і подальшого посилення груп підтримки в НШСУ (створених у рамках цього проекту). Групи підтримки НШСУ, завданням яких буде розробка курсів на основі навичок, продовжуватимуть розвивати власні вміння для виконання обов'язків старшого експерта та братимуть участь у семінарі з підготовки викладачів для персоналу НШСУ.

Головну увагу секції підготовки викладачів на семінарі у травні 2014 року буде присвячено питанням професійної підготовки суддів на основі навичок, а також засобам і методикам, необхідним для проведення навчальних програм. Під час семінару викладачі матимуть змогу ознайомитися із різними техніками та методами підвищення професійної кваліфікації, за допомогою яких можна оптимізувати процес підготовки. Курс буде присвячено питанням ефективного проведення загальних обговорень та обговорень у малих групах, а також методам інтенсифікації складових підготовки на основі навичок, урізноманітнення програм, зацікавлення та зосередження уваги слухачів. Крім того, семінар призначений створити для українських суддів-викладачів та персоналу НШСУ, які займаються розробкою та проведенням курсів, можливість краще зрозуміти принципи розробки, створення та використання відеоматеріалів для професійної підготовки суддів. Семінар розроблено як продовження одного з семінарів на тему розробки курсів з метою максимального розширення можливостей навчання та застосування ресурсів для створення відеоматеріалів для поточного курсу. Із розробниками курсу "Управління залом судового засідання" попередньо погоджено включення пробного модуля зі створення відеоматеріалів.

WBS 1221b Семінар на тему інституційного розвитку суддівської освіти: організаційна структура та робота, підготовка викладачів (продовження) – (кв. 3, Київ)

Головну увагу секції підготовки викладачів на семінарі буде присвячено питанням професійної підготовки суддів на основі навичок, а також засобам і методикам, необхідним для розробки ефективних навчальних програм. Цей семінар дозволить створити практичну можливість для викладачів підготувати матеріали, продемонструвати різні методики підвищення кваліфікації і загалом удосконалити власні вміння проведення практичної та інтерактивної підготовки.

WBS 1221c Семінар на тему інституційного розвитку суддівської освіти: питання пріоритетів у розробці навчальних програм і курсів, розробка начальної програми для суддів, призначених на посаду вперше (кв. 1, Київ)

Цей семінар має на меті створити можливість для зацікавлених осіб із української сторони глибше зрозуміти потребу в розробці начальної програми на основі навичок для суддів, призначених на посаду вперше. Група НСІ, до складу якої увійдуть п. Чіассон та суддя Кент, продовжить роботу, розпочату в ході програми технічного обміну в листопаді 2012 р. у Канаді та семінару в листопаді 2013 р. в Києві. Під час занять буде описано кроки та завдання, які НСІ (та інші установи професійної підготовки суддів, які співпрацювали з НСІ) здійснив та вирішив для створення, забезпечення та підтримання якісної професійної підготовки суддів, присвятивши основну увагу розробці навчальних програм для новопризначених суддів. Передбачається, що загальне обговорення результатів аналізу цієї теми, виконаного НШСУ, визначить цілі та основні питання щодо розробки і проведення навчальної програми. Технічна допомога з боку НСІ допоможе визначити кроки, необхідні для просування до нової моделі програми для суддів, призначених на посаду вперше.

Семінар дозволить чітко узгодити та зрозуміти цілі й розробити графік розробки навчальної програми з метою провести її в 2015 - 2016 році. Протягом кількох наступних років буде досягнуто згоди щодо академічних вимог і змісту курсу. Цільова аудиторія включає суддів, які працюють перший рік на посаді; крім того, курси в межах навчальної програми також підійдуть для кандидатів на посаду судді. Досягнуто попередньої домовленості щодо включення в курс для новопризначених суддів тем і матеріалів із таких курсів: "Управління залом судового засідання" (розроблений у рамках проекту), "Докази і доказування в кримінальному процесі" (розроблений у рамках проекту), "Суддівська етика" (розроблений у рамках проекту USAID "Справедливе судочинство") та "Написання судових рішень" (розроблений у рамках проекту ОБСЄ для адміністративних судів).

Тема переходу від моделі НШСУ до моделі, яка передбачає підготовку на основі навичок, буде також включена в обговорення на семінарі (а також до і після нього, якщо це можливо). Зокрема, буде обговорюватися неузгодженість між поточною навчальною програмою НШСУ, сформованою на основі лекційних годин за старою навчальною схемою, яка використовувалася в Радянському Союзі, і моделлю, яку впроваджує НСІ та інші донори в західних країнах на основі сучасних принципів підвищення кваліфікації. Такий крок гарантує включення нових курсів в базову навчальну програму НШСУ.

WBS 1221d Семінар на тему інституційного розвитку суддівської освіти: питання пріоритетів у розробці навчальних програм і курсів, розробка початкової програми для суддів, призначених на посаду вперше (продовження) (кв. 3, Київ)

П. Томсон, один зі старших викладачів НСІ, який входить у групу інституційної підтримки проекту "Освіта суддів – для економічного розвитку", спільно з п. Чіассоном проведе комплексне заняття на тему найнагальніших потреб (згідно з визначенням упродовж семінарів у кварталах 1 і 2) у контексті установи і в подальшому продовжить роботу разом із НШСУ для розробки навчальної програми для суддів, призначених на посаду вперше. Семінар буде присвячено підходам до керівництва та питанням стратегічного планування; буде також продовжено цільове обговорення питань організаційної структури та непростих завдань професійної підготовки суддів, із якими сьогодні стикається НШСУ. Особливу увагу буде присвячено забезпеченню підтримки та активізації залучення суддів до роботи НШСУ, а також посиленню ролі суддів у процесі розробки навчальної програми.

WBS 1222 Семінари з питань лідерства у галузі професійної підготовки суддів на основі моделі НСІ (продовження): участь суддів і визначення пріоритетів для навчальних програм і курсів. Програма технічного обміну досвідом у Канаді (кв. 3, Ніагара-он-зе-Лейк, Оттава)

Для вищого керівництва НШСУ на чолі з ректором М. Оніщуком, призначеним у листопаді 2013 р., заплановано низку семінарів та спостереження за проведенням курсу НСІ для новопризначених суддів. Спостереження за проведенням та перебігом семінару з підготовки суддів, розробленого НСІ, дасть змогу керівництву вищого рівня НШСУ зрозуміти та проаналізувати зміст і теми освітньої програми для новопризначених суддів у Канаді, а також підходи до підготовки суддів на основі навичок і практичного досвіду. У ході програми технічного обміну представників керівництва українських організацій-партнерів буде ознайомлено з низкою тем, які є фундаментальними для інституційного розвитку, а саме: керування (визначення поняття "керування", досвід роботи керівних рад, зокрема щодо формування, функцій, організаційної звітності, оперативного та стратегічного планування); організаційна структура, повноваження та обов'язки (огляд організаційної структури та функцій відділів; огляд функцій вищого керівництва, повноваження та обов'язки керівників відділів та старших радників); менеджмент (досвід оперативного та стратегічного планування, набору персоналу, фінансового менеджменту, планування комунікацій та послідовності передачі посад, механізмів та засобів залучення суддів до розробки навчальних планів та курсів). Старші директори НСІ та судді, які співпрацюють із НСІ (зокрема, судді Адель Кент та Марк Розенберг, п. Джордж Томсон, п. Бренда Каппер та Дональд Чіассон) ознайомлять

делегацію з передовим досвідом у сфері інституційного управління суддівською освітою, зокрема зі сферою повноважень, принципами, функціями та діяльністю Канадської суддівської ради, Наглядової ради НСІ, комітету вищого керівництва НСІ та відділу освіти НСІ. Також делегацію ознайомлять із роботою організаційного відділу та відділу кадрів НСІ, джерелами фінансування Інституту тощо. Учасникам делегації буде продемонстровано підхід НСІ до практичної підготовки суддів та вдосконалення їх вміння реагувати на аспекти гендерної рівності та соціального контексту, а також те, як концепція гендерної рівності в канадській судовій системі застосовувалася раніше та реалізується зараз відповідно до сучасних нововведень. Механізми гарантії врахування потреб чоловіків та жінок як на робочому місці, так і поза ним, зокрема правил щодо відпусток і лікарняних, реагування на переслідування та дискримінацію, обговорюватимуться в контексті принципів гендерної рівності з боку НСІ.

WBS 1223 Співпраця із зацікавленими сторонами, які не є партнерами проекту, зокрема організаціями, що мають відношення до гендерних питань (постійно, Київ)

Як було згадано в частині WBS 1104, у ході реалізації проекту протягом 2014-2015 фінансового року триватиме спілкування та координація роботи з проектами USAID, Ради Європи та іншими організаціями, які забезпечують фінансування або реалізацію проектів міжнародної технічної допомоги, а також із представниками місцевого громадянського суспільства, зокрема з метою підтримки постійного обговорення можливостей, які стосуються ініціатив у галузі гендерної рівності. Офіційні та неофіційні обговорення за участі НСІ, представників Ради Європи та НШСУ також заплановані в контексті спільної конференції НШСУ та Ради Європи, яку планується провести восени 2014 р. Український експерт із гендерних питань, як і минулого фінансового року, підготує одну або декілька статей на тему проекту, які буде розповсюджено у середовищі суддів, оскільки в ході розробки пілотних курсів у рамках проекту виникають ті чи інші відповідні питання.

130 Впровадження механізмів дистанційного навчання в центральному та регіональних офісах НШСУ

Заходи, проведені в рамках проекту протягом першого року, дозволили НШСУ дізнатися більше про підходи до дистанційного навчання в Канаді, проаналізувати їх та вивчити наявні ініціативи, які отримали фінансування⁵. Раніше в контексті

⁵Наявні ініціативи, які отримали фінансування: курс дистанційного навчання, розроблений на замовлення Ради Європи щодо питань, пов'язаних із Європейською конвенцією про сімейне право, ініціативи в контексті проекту USAID "Справедливе правосуддя", пілотний курс на тему засобів спілкування, який проводить Шведське агентство з міжнародного співробітництва (SIDA), а також ініціативи Асоціації суддів 25 апеляційних суддів для вирішення питань, пов'язаних із рішеннями європейських судів.

проекту існувала можливість постійного обговорення з НШСУ питань щодо потреб і "бажань", які стосуються дистанційного навчання.

На поточний момент НШСУ визначила стратегію щодо реалізації програми дистанційного навчання під егідою установи впродовж решти терміну реалізації проекту. Стратегічні та операційні заходи викладено в плані "Створення онлайн-школи для суддів України на основі сучасних технологій". Разом із тим важливо зберігати тісну координацію з іншими проектами, які стосуються дистанційного навчання, як вказано вище, з метою оптимального використання ресурсів і узгодженості дій.

WBS 1320-30 Технічна підтримка для аналізу та визначення належних засобів мереженої співпраці та підтримки інституційних моделей і методичних схем щодо дистанційного післядипломного навчання (постійно)

Вище керівництво НСІ та НШСУ й надалі докладатиме зусиль щодо визначення оптимальної схеми дистанційного післядипломного навчання у процесі співпраці експертів НСІ та п. Ігора Катерняка, українського експерта в галузі методик дистанційного навчання та освіти. Підходи, викладені НШСУ у плані "Створення онлайн-школи для суддів України на основі сучасних технологій", будуть проаналізовані, після чого плани проекту "Освіта суддів – для економічного розвитку" будуть належним чином змінені в контексті Плану реалізації проекту. Як щодо цього результату, так і згаданих вище результатів важливо надалі координувати заходи в рамках інших проектів на тему дистанційного навчання, зокрема, в рамках проекту USAID "Справедливе правосуддя", з метою оптимального використання ресурсів і узгодженості дій. П. Катерняк, представники проекту та розробники курсу надаватимуть допомогу в процесі розробки онлайн-курсів дистанційного навчання.

140 Інституційні дослідження та аналітична підтримка

Частково з метою гарантування ретельного підбору партнерами проекту сфер для надання підтримки в сфері інституційного розвитку і частково для розширення інституційного потенціалу для збору, оцінювання та застосування відповідних дослідницьких даних у рамках процедур та систем, впроваджуваних установами-партнерами, – проект сприятиме поточному обміну інформацією й знаннями на тему інституційного розвитку НШСУ загалом і, зокрема на тему дотримання та застосування принципів гендерної рівності і рекомендованих сфер для вдосконалення.

WBS 1410 Дослідження статистичних даних, збір яких проводиться у державах ЄС та сусідніх з Україною державах регіону (кв. 1)

Як було зазначено вище у пункті WBS 1410, результати досліджень, отримані канадськими та українськими учасниками проекту щодо систем і методів збору статистичних даних у площині гендерних питань у світі, будуть предметом спільного аналізу з боку представників проекту. Після цього НШСУ дослідить і визначить можливість співпраці з одним чи кількома судами з метою застосування певного методу збору даних та аналізу, щоб зрештою ефективніше виявляти недоліки роботи судів у питаннях гендерної рівності. Інші підходи будуть аналізуватися в разі, якщо таке рішення буде відкинута.

БЕЗПОСЕРЕДНІЙ РЕЗУЛЬТАТ №2: РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ НШСУ З РОЗРОБКИ ТА ВИКОНАННЯ ПРОГРАМ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ НА ОСНОВІ НАВИЧОК, З УРАХУВАННЯМ ГЕНДЕРНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО КОНТЕКСТУ ТА ЗВ'ЯЗКУ З БІЗНЕСОМ ДЛЯ КАНДИДАТІВ НА ПОСАДУ СУДДІ, СУДДІВ, ПРИЗНАЧЕНИХ НА 5-РІЧНИЙ ТЕРМІН ТА ОБРАНИХ БЕЗСТРОКОВО

Загалом компонент 2 має на меті розширити можливості НШСУ для розробки та виконання програм професійної підготовки на основі навичок, з урахуванням гендерного та соціального контексту та зв'язку з бізнесом в основному для суддів, обраних безстроково, які представляють господарські суди, адміністративні суди та суди загальної юрисдикції, оскільки саме ці суди розглядають спори за участю представників бізнесу. Проект дасть змогу суддям-викладачам, працівникам НШСУ та суддям, залученим до викладання, розробляти навчальні плани та курси на основі передового досвіду, проводити тренінги для невеликих груп, моделювати фактичні ситуації для навчальних потреб, записувати відео, використовувати інші навчальні засоби та загалом послуговуватися різноманітними методиками післядипломної освіти.

Проект сприятиме детальній розробці навчальних програм і курсів з урахуванням потенціалу та актуальності предмету розгляду.

Протягом цього фінансового року викладачі продовжуватимуть свою підготовку за підтримки НСІ та займатимуться розробкою і проведенням практичних інтерактивних курсів. Крім того, в рамках проекту й надалі створюються можливості обміну інформацією та включення питань гендерної рівності та соціального контексту в ініціативи з підготовки викладацького складу та розробки курсів. На сьогодні кожний розроблений курс, за винятком курсу із тлумачення нормативно-правових актів, включає питання гендерної рівності.

210 Підготовка навчальної програми з розвитку професійних навичок суддів та загальних, цивільних, адміністративних і господарських питань; розробка навчальних курсів

Протягом цього фінансового року в рамках проекту продовжуватиметься робота в таких двох напрямках: завершення розробки та запуск курсу, ініційованого під час циклу 1, і початок розробки нових курсів, передбачених циклом 2. Роботу в межах кожного циклу докладно описано далі.

ЦИКЛ 1

Протягом першого фінансового року було розпочато перший етап підготовки викладачів в Україні групою експертів НСІ та розробку навчальних курсів (основними викладачами за підтримки канадської сторони). Цей перший цикл (із трьох циклів проекту) підготовки викладачів і розробки курсів з огляду на затримку з виконанням 2 заходів у 4 кварталі 2013-2014 фінансового року буде продовжено на третій фінансовий рік; водночас буде розпочато другий цикл підготовки викладачів та розробки курсів в Україні (щодо останнього див. нижче).

У рамках проекту буде продовжуватися створення групи висококваліфікованих викладачів на базі НШСУ та вдосконалення викладацьких навичок висококваліфікованих викладачів-суддів. Друга цільова аудиторія розглядатиметься у рамках курсу "Підготовка суддів-викладачів" як складова Компонента №1 проекту. Завдяки цьому практичному семінару судді отримають можливість поглибити свої знання та практичні навички у питаннях розробки та проведення програм професійної підготовки суддів з метою виконати провідну роль у забезпеченні високоякісної підготовки суддів. Ця програма також допоможе суддям розвинути навички представлення інформації та модерування.

Крім того, семінари буде присвячено розгляду питань гендерної рівності за умови доречності такого розгляду в контексті тем курсів як із огляду включення цих питань у розробку курсу, так і з урахуванням питань гендерної рівності у матеріалах курсу з матеріального чи процесуального права.

WBS 2113c Розробка курсів за участі основних українських викладачів на тему управління залом судового засідання (кв. 1)

Опис наведено нижче у пункті WBS 2113f.

WBS 2113e Розробка курсів за участі основних українських викладачів на тему "Тлумачення нормативно-правових актів: Верховний Суд України / Загальні принципи тлумачення законодавства (кв. 1:травень 2014 р.)

Основні викладачі-судді та група підтримки НШСУ погодилися, що 6 досі розроблених модулів курсу "Тлумачення законодавства" потрібно доповнити ширшою оцінкою всесвітньо прийнятих принципів тлумачення законодавства, зокрема, (1) стандартів, викладених у Європейській конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, і рішень Європейського суду з прав людини; і (2) ролі української Конституції у базовому тлумаченні законодавства в українських судах. Передбачається, що додаткові модулі допоможуть спростити та розширити практичну оцінку масштабної теми тлумачення законодавства у середовищі суддів. У Канаді та на міжнародному рівні було сформульовано узагальнені базові принципи, які допомагають суддям тлумачити закони. Нерідко таке формулювання здійснюється за допомогою рішень у типових справах на розгляді вищих судів, які слугують наочною ілюстрацією. У додаткових модулях, по суті, окреслюватимуться основоположні принципи, якими згодом керуватимуться судді судів нижчих інстанцій у конкретних питаннях правозастосування у судах першої інстанції. Докладний опис результату наведено нижче у пункті WBS 2113f.

WBS 2113f Розробка курсів за участі основних українських викладачів на тему "Розгляд земельних спорів загальними та адміністративними судами" (кв. 1:травень 2014 р.)

Наведений далі опис стосується усіх трьох курсів, які розробляються в рамках пунктів WBS 2113c-f. Проведення цих двох курсів забезпечуватимуть 8-10 основних викладачів із числа українських суддів з допомогою груп підтримки НШСУ. Передбачається, що ці курси згодом стануть постійними для навчального плану НШСУ.

Програми технічного обміну, які пройдуть в Україні, надалі сприятимуть розробці курсів на основі навичок і досвіду, присвячених тлумаченню нормативно-правових актів та розгляду земельних спорів. Дві групи основного викладацького складу у кількості 20-25 експертів загалом візьмуть участь у подальшому уточненні програм для кожного курсу шляхом розробки матеріалів та нових модулів. Сформульовані питання гендерної рівності та соціального контексту, зазначені в річному звіті, будуть остаточно узгоджені і включені в матеріали курсу, який буде запроваджено. Семінар і робочі засідання будуть проводитися під керівництвом представників НСІ, зокрема, суддів Кент, Розенберга, Блуменфельд і Грекол та п. Чіассона, а також представників місцевої команди проекту п. Ігора Осики та п. Олександри Баранюк.

Завершальний етап програми обміну буде присвячено робочим заняттям для попереднього обговорення та планування курсів відповідно до нових визначених тем. Таким чином, основні викладачі з української сторони⁶, відібрані для розробки навчальних курсів, розпочнуть роботу над створенням нових пілотних курсів на кінцевому етапі проекту.

WBS 2114b-d Українські викладачі проводять підготовку українських суддів із важливих та ключових питань судової практики (кв. 3-4, Київ, Одеса, Львів)

Українські основні викладачі проводитимуть практичні навчальні курси на основі навичок і досвіду із питань тлумачення нормативно-правових актів⁷ та розгляду земельних спорів для груп по 20-30 чинних суддів місцевих судів, яким потрібні цільові навички або які працюють у відповідних галузях. Українські викладачі зможуть отримати відгуки з боку місцевих суддів-учасників та допомогу команди експертів НСІ. Передбачається, що деякі слухачі можуть стати викладачами для наступних курсів. П. Фулей, експерт НШСУ із гендерних питань у рамках проекту, забезпечить допомогу та підтримку щодо включення визначених питань гендерної рівності та соціального контексту в усі курси.

ЦИКЛ 2

⁶ Необхідно ще раз підкреслити: "основні викладачі" – це українські судді та викладачі вищого рангу НШСУ, які курують і безпосередньо розробляють навчальні курси для НШСУ. Основні викладачі здійснюватимуть розробку нових навчальних курсів за підтримки групи експертів з НСІ (п. Чіассона та інших спеціалістів, що співпрацюють з НСІ), а потім викладатимуть їх суддям в рамках звичного навчального процесу. Терміни "експерти" або "технічні експерти" стосуються українських на канадських викладачів, суддів, практикуючих юристів та інших спеціалістів, які здійснюють свій внесок в реалізацію проекту на різних його стадіях, у тому числі забезпечують консультативні послуги з розробки та впровадження навчальних курсів.

⁷Примітка. Модулі, розроблені в рамках курсу "Тлумачення законодавства" (під час проекту) за допомогою професора Ротаня, тепер проводяться ним у НШСУ у межах загальної навчальної програми.

WBS 2121 Безпосередні консультації між партнерами і підготовка до навчання викладачів та розробки навчальних курсів (кв. 1-2, Київ, Оттава)

У рамках циклу №2 канадські та українські партнери проведуть взаємні безпосередні консультації за допомогою засобів дистанційного спілкування, а також інші консультації, метою яких є уточнення та досягнення згоди з приводу цілей і методів проекту, зокрема щодо підготовки викладачів та розробки ними курсів (що має неабияке значення для довготривалої перспективи проекту). Враховуючи поточні потреби щодо підвищення суддівської кваліфікації та недоліки суддівської освіти⁸, НСІ та представники українських партнерів визначили низку тем для розробки навчальних курсів, до яких включено теми спілкування, доказів і досудового врегулювання спорів. Загалом групи українських основних викладачів розроблять ці курси (за допомоги канадської сторони) і проведуть їх у рамках циклу №2.

У рамках проекту із представниками вищого керівництва партнерських установ продовжиться обговорення підходу НСІ до забезпечення професійної підготовки суддів у Канаді та сфер, у яких НСІ може надати НШСУ допомогу в таких питаннях. У другому циклі цього процесу до кола слухачів (які будуть проводити курси, розроблені ними ж у рамках проекту) будуть входити судді, зокрема судді загальних судів першої інстанції, а також господарських та адміністративних судів. Також до групи слухачів мають увійти працівники НШСУ, які виконують функції, подібні до функцій старшого експерта, керівника проекту, радника з гендерних питань і спеціаліста з технологій дистанційного навчання в НСІ, а також експерт із питань суддівської освіти, який співпрацює з НШСУ і потенційно буде адаптувати курс для кандидатів на посаду судді. Критерії відбору суддів для участі в курсі: досвід, прагнення підвищити кваліфікацію, бажання та можливість брати участь у процесі трансформації освітньої системи.

2122а-с Підготовка українських основних викладачів (кв. 1-4, Канада)

⁸Інші пріоритети для підготовки викладачів та розробки курсів, визначені на початковому етапі: юридичні визначення в господарських спорах, питаннях власності, соціального захисту, у процедурному праві, законі про банкрутство, законі про неплатоспроможність, корпоративному праві, праві інтелектуальної власності, антимонопольному праві та податковому законодавстві. Група представників НСІ та партнерів розгляне ці теми на етапі подальшої розробки навчальних курсів та підготовки викладачів.

Низка програм технічного обміну, які проводитимуться в Канаді, передбачають участь працівників НШСУ, які входили до складу груп підтримки розробки курсів, а також основних суддів-викладачів, які вже брали участь у проекті та володіють англійському на початковому рівні. Ці цільові групи буде запрошено до участі в навчальних програмах НСІ "Комунікація", "Докази" та "Досудове врегулювання спорів" (буде уточнено) у Канаді. Потім за можливої допомоги канадських експертів основні викладачі почнуть в Україні розробку власного семінару з підготовки викладачів разом із визначеними суддями, які співпрацюють із НШСУ, викладачами, які брали участь у проекті, та, ймовірно, з іншим персоналом чи суддями, які зараз співпрацюють із НШСУ та обізнані в методиці практичної освіти. У ході семінару буде також проведено обговорення важливості інтеграції принципів гендерної рівності та соціального контексту у плануванні та розробці навчальних курсів. Таким чином, основні викладачі з української сторони, відібрані для розробки навчальних курсів, розпочнуть роботу над створенням нових стандартних курсів.

WBS 2123a-c Розробка навчальних курсів за участю основних викладачів з української сторони (кв. 2-4)

Програми технічного обміну, які пройдуть в Україні, надалі сприятимуть розробці курсів на основі навичок і досвіду, присвячених визначеним темам. Групи основного викладацького складу у кількості 20-25 експертів загалом візьмуть участь у подальшому уточненні програм для кожного курсу і розроблять необхідні матеріали та нові модулі. Семінар і робочі засідання будуть проводитися під керівництвом представників НСІ, зокрема, суддів Кент, Розенберга, Блумфельд і Грекол, п. Чіассона, а також представників місцевої команди проекту п. Ігора Осики та п. Олександрі Баранюк. Український експерт із гендерних питань за підтримки канадської сторони продовжує скеровувати роботу із включення відповідних питань гендерної рівності та соціального контексту в матеріали курсів. Для забезпечення планування та розробки курсів з урахуванням гендерних аспектів у Канаді та Україні проводитиметься аналіз гендерних питань.

Завершальний етап програми обміну буде присвячено робочим заняттям для попереднього обговорення та планування курсів відповідно до нових визначених тем. Таким чином, основні викладачі з української сторони, відібрані для розробки навчальних курсів, розпочнуть роботу над створенням нових пілотних курсів.

220 Розробка та публікація рекомендацій НШСУ для підготовки викладачів

WBS 2210-20 Визначення основних питань підготовки викладачів і розробка проекту методичних рекомендацій (посібника) для підготовки викладачів **(кв. 1-4). Публікація методичних рекомендацій (посібника).**

НШСУ та НСІ візьмуть участь у розробці посібника з професійної підготовки суддів у зв'язку з одним із семінарів на тему підсилення інституційної бази. Основні довідкові матеріали для цього початкового семінару будуть ґрунтуватися на посібнику з підготовки суддів, розробленому в НСІ, на посібниках НШСУ, а також на інших довідкових матеріалах, розроблених експертами НШСУ в ході реалізації проекту. У посібнику НСІ з підготовки суддів викладено ключові елементи підходу НСІ до освіти суддів, розробки навчальних програм і педагогічних підходів. Загалом посібник із підготовки суддів присвячений таким двом аспектам: по-перше, принципам і питанням педагогіки, а по-друге, питанням розробки програм професійної підготовки суддів на основі принципів практичних методів навчання дорослих слухачів. Крім того, рекомендації включають інформацію про практичну сторону проведення програм професійної підготовки суддів, зокрема, про проведення заходів. Ці засоби можуть використовуватися різними спеціалістами, наприклад, розробниками і керівниками/працівниками програм. Передбачається, що впродовж цього фінансового року учасники цього семінару розроблять перший варіант змісту українського посібника, а також дадуть завдання робочій групі керувати розробкою цього посібника.

230 Розробка та впровадження принципів гендерної рівності і соціального контексту, а також окремих гендерних модулів у нові курси НШСУ та програми підготовки основних викладачів

Принцип гендерної рівності залишається ключовим елементом усіх ініціатив у рамках проекту. У наступному фінансовому році буде продовжуватися робота щодо виявлення та аналізу недоліків і потреб підготовки на предмет гендерних питань у тематичних рамках курсів та програмах для викладачів та їх включення відповідно до визначеного (разом із іншими відповідними питаннями соціального контексту) у пілотні курси, семінари на базі проекту та робочі засідання.

WBS 2310 Збір відомостей, дослідження та аналіз тенденцій і проблематики в контексті гендерних питань; канадський досвід та відповідні освітні потреби НШСУ (кв. 1, 2, 4, Україна та Канада)

Як було зазначено вище у пункті WBS 1410, результати досліджень, отримані канадськими та українськими учасниками проекту щодо систем і методів збору статистичних даних у площині гендерних питань у світі, будуть предметом спільного аналізу з боку представників проекту. Після обговорень за участі представників НШСУ та НСІ НШСУ дослідить можливість співпраці з одним чи кількома судами з метою застосування певного методу збору даних та аналізу, щоб зрештою ефективніше виявляти недоліки роботи судів у питаннях гендерної рівності.

WBS 2320 Проведення семінарів, присвячених виключно питанням гендерної рівності

В останньому піврічному періоді виникла затримка з плануванням окремого семінару на тему гендерної рівності; цей процес буде відновлено в поточному фінансовому році. Очікується, що структура і матеріали семінару на тему гендерної рівності будуть сплановані та остаточно узгоджені в цьому фінансовому році з врахуванням результатів проведення круглого столу в червні 2013 р. за участі сторін, зацікавлених у питаннях гендерної рівності, та учасників проекту.

WBS 2330 Розгляд та впровадження принципів гендерної рівності та врахування соціального контексту в навчальні курси програм суддівської освіти (кв. 3-4, Україна та Канада)

Експерт із гендерних питань (призначений у НШСУ) за підтримки групи проекту, яка займається гендерними питаннями, продовжить керувати процесом аналізу гендерних питань у контексті курсів, які вже запускаються або проходять остаточне погодження у межах компонента №2. Експерти проекту з питань гендерної рівності та спеціалісти запропонують виявлені проблеми для включення у нові курси (цикл №2).

БЕЗПОСЕРЕДНІЙ РЕЗУЛЬТАТ №3: РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ПІЛОТНИХ СУДІВ ПРОЕКТУ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКІЙ ТА ОДЕСЬКІЙ ОБЛАСТІ В КОНТЕКСТІ РОЗГЛЯДУ ГОСПОДАРСЬКИХ СПРАВ ЧЕРЕЗ ВИКОРИСТАННЯ МЕХАНІЗМІВ ДОСУДОВОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ

Третій компонент, основною складовою якого є впровадження механізмів досудового врегулювання, (реалізується Офісом Уповноваженого з федеральних судових справ Канади) підвищить компетентність вибраних пілотних судів у двох областях України щодо оперативного та ефективного розгляду господарських справ.

Офіс Уповноваженого з федеральних судових справ подав запит на продовження терміну реалізації цього компонента. Зараз це питання розглядає організація, яка забезпечує фінансування (Департамент закордонних справ, торгівлі та розвитку Канади). Підставою для такого запиту стало те, що додаткова робота над компонентом забезпечить більш стійкі довгострокові результати вже виконаної учасниками проекту роботи та допоможе впровадити процедуру врегулювання спорів за сприяння суддів у поточну практику судів в Україні.

Початково метою компонента було підвищення ефективності роботи зі справами, зокрема з тими, які негативно впливають на економічну ситуацію безпосередньо на місці. Однак виявилось, що його реалізація також сприяє підвищенню довіри до системи судочинства завдяки покращенню (1) ефективності роботи судів та (2) ефективності роботи та відповідальності державних структур в адміністративних справах. Продовження терміну реалізації компонента дасть пілотним судам більше часу для вдосконалення процедури, дозволить залучити до участі інші суди, дасть змогу започаткувати та поглибити співпрацю з палатою адвокатів (яка має виконувати таку ж провідну роль, що у судді, у просуванні та застосуванні методів досудового врегулювання в українських судах), а також створить передумови для спілкування з посадовими особами в керівництві державі з метою належного вкорінення цієї процедури у судовій практиці через законодавчі зміни. Наразі встановлені часові рамки не дозволяють ефективно провести збір результатів роботи пілотних судів та проаналізувати їх. Продовження роботи з пілотними судами, а також проведення роз'яснювальної роботи в інших судах, у професійних колах та в колі державних службовців стане запорукою створення надійної основи для довговічності процедури.

Якщо запит щодо продовження терміну не буде схвалено, реалізація цього компонента проекту буде продовжуватися в рамках заходів, які було визначено раніше. Якщо розширення компонента буде визнано непрактичним, передбачається, що протягом 2014 року будуть здійснюватися такі заходи:

320 Історичний аналіз системи розгляду господарських спорів і розробка рекомендацій для широкого впровадження механізмів досудового врегулювання спорів у судові процедури

WBS 3210 Нарада з планування та розробки рекомендацій для впровадження нарад із досудового врегулювання на інституційному рівні (початок липня та початок жовтня 2014 р., фінансовий рік 2014/15, кв. 2 і 3)

Розробка рекомендацій щодо інституційного впровадження методів досудового врегулювання спорів у судову практику в Україні

У рамках проекту буде проведено дві зустрічі робочої групи (на початку липня та на початку жовтня 2014 р., кв. 2 і 3) для:

- проведення аналізу досвіду і результатів пробного впровадження процедури досудового врегулювання спорів, отриманих упродовж року;
- ретельного вивчення розроблених протоколів і правил у кожному з судів;
- остаточного уточнення проекту рекомендацій;
- обговорення стратегії проведення зустрічей із відповідними законодавчими органами (складання попередніх варіантів офіційних листів-звернень); і

- обговорення подальших кроків щодо більш повної інтеграції процедури досудового врегулювання з українськими учасниками проекту.

Очікується, що рекомендації щодо методів досудового врегулювання спорів будуть офіційно надіслані у відповідні законодавчі органи у жовтні-грудні 2014 р.

WBS 3220 Робота місцевого експерта з досудового врегулювання для підтримки експерименту в пілотних судах і робота робочої групи над пробним впровадженням і рекомендаціями (квітень-жовтень 2014 р.) (2014/1015 фінансовий рік, кв. 1, 2, 3)

Передбачається подальше залучення до участі у проекті місцевого експерта з досудового врегулювання спорів для підтримки роботи робочої групи і керування проектом у питаннях розробки рекомендацій впровадження процедури досудового врегулювання у стандартну судову практику. (квітень-жовтень 2014 р.)

Учасники компонента/пілотного впровадження проведуть зустріч із представниками Національної школи суддів України та НСІ для обговорення питання розробки додаткових практичних курсів (з досудового врегулювання) для суддів. (початок липня 2014 р., Україна (Київ/Івано-Франківськ, Одеса, буде уточнено)

WBS 3230 Робота експерта з гендерних питань з аналізу судових протоколів та іншої публічної та внутрішньої документації щодо досудового врегулювання спорів, зокрема, кінцевих рекомендацій для належного охоплення питань гендерної рівності та соціального контексту (липень-жовтень 2014 р., 2014/2015 фінансовий рік, кв. 2, 3)

Експерт із питань гендерної рівності проведе аналіз та включити питання гендерної рівності та соціального контексту у всі відповідні документи, зокрема, в рекомендації щодо досудового врегулювання спорів. Наявні статистичні дані щодо пробного впровадження процедури досудового врегулювання у судах буде проаналізовано з метою розробки подальшої стратегії включення питань гендерної рівності у роботу в рамках проекту. (липень-жовтень 2014 р., Україна, кв. 2, 3)

Керування компонентом: подання кінцевого звіту щодо компонента досудового врегулювання спорів: відповідальні за керування компонентом складуть проект кінцевого звіту щодо реалізації проекту та представлять результати заходів у рамках цього компонента і аналіз висновків. Матеріали, розроблені під час реалізації компонента, буде долучено до кінцевого звіту.

ПІДСУМКИ ІНІЦІАТИВ У СФЕРІ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ НА ЦЕЙ ФІНАНСОВИЙ РІК

Ініціативи щодо впровадження принципів гендерної рівності та їх результати інтегровано в рамки безпосередніх результатів 100, 200 і 300, передбачених робочим планом. Загалом проект сприятиме популяризації принципів гендерної рівності серед учасників проекту та інших партнерів; сприятиме підвищенню частки жінок серед голів судів та в керівництві судів і органів суддівського самоврядування; стимулюватиме збалансоване представництво жінок та чоловіків в усіх заходах проекту як на рівні експертів, так і на рівні учасників; інтегруватиме принципи гендерної рівності в усі сфери роботи над проектом; сприятиме аналізу гендерних питань у рамках тем нових курсів щодо питань гендерної рівності і висвітлюватиме приклади успішних канадських реформ, пов'язаних з питаннями гендерної рівності; та забезпечуватиме документування та поширення інформації про досягнення у сфері гендерної рівності та важливі висновки.

Підсумки щодо заходів, що здійснюватимуться впродовж цього фінансового року для досягнення поставлених цілей із впровадження концепції гендерної рівності:

- продовження інтеграції принципів та питань гендерної рівності у програми підготовки викладачів і суддів та у процес розробки навчальних програм за участю працівників НШСУ, викладачів, а також залучених досвідчених суддів, працівників апарату та експертів з боку НШСУ;
- співпраця та інтеграція питань гендерної рівності у програми підготовки у вибраних судах, орієнтовані на впровадження механізмів досудового врегулювання спорів;
- розробка матеріалів на тему гендерної рівності для розповсюдження серед українських суддів;
- спілкування та обмін знаннями між представниками Ради Європи, USAID, громадськими організаціями та представниками НШСУ і НСІ у зв'язку з питаннями гендерної рівності в ініціативах професійної підготовки суддів;
- відновлення планування окремого семінару;
- обмін знаннями та висновками щодо зібраних загальних статистичних даних і вивчення практичної можливості збору репрезентативних статистичних даних з урахуванням складності процесу збирання будь-яких даних в Україні в умовах наявної політичної ситуації;
- продовження обміну міркуваннями щодо гендерної рівності, зокрема в контексті професійної підготовки суддів.

СТРУКТУРА РОБІТ ПРОЕКТУ НА 2014-2015 ФІНАНСОВИЙ РІК

Список заходів за номером компоненту та структурою робіт проекту	
Результат 1	
Серія 110	Аналіз і рекомендації щодо вдосконалення інституційних можливостей НШСУ та ВККСУ в контексті її відповідальності за питання суддівської освіти
WBS 1104a	Співпраця з проектом USAID "Справедливе правосуддя" (постійно)
WBS 1104b	Співпраця з проектом ОБСЄ (постійно)
WBS 1104c	Співпраця з проектом ради Європи (постійно)
Серія 120	Технічна допомога з питань інституційного підсилення професійної підготовки суддів з урахуванням гендерних аспектів
WBS 1210/1330	Підготовка до участі в програмі спостережного стажування (курси англійської мови) (кв. 1: травень-серпень 2014 р.)
WBS 1212/1330	Стажування персоналу НШСУ в області електронних ресурсів, спілкування та дистанційного навчання з використанням технічних засобів (буде визначено)
WBS 1221a	Семинар на тему інституційного розвитку суддівської освіти: організаційна структура та робота, підготовка викладачів (кв. 1: травень 2014 р.)
WBS 1221b	Семинар на тему інституційного розвитку суддівської освіти: організаційна структура та робота, підготовка викладачів (продовження) (кв. 3: жовтень 2014 р.)
WBS 1221c	Семинар на тему інституційного розвитку суддівської освіти: питання пріоритетів у розробці навчальних програм і курсів, розробка початкової програми для суддів, призначених на посаду вперше (кв. 1: травень 2014 р.)
WBS 1221d	Семинар на тему інституційного розвитку суддівської освіти: питання пріоритетів у розробці навчальних програм і курсів, розробка початкової програми для суддів, призначених на посаду вперше (продовження) (кв. 3: жовтень 2014 р.)
WBS 1222	Семинар щодо питань лідерства у галузі професійної підготовки суддів на основі моделі НСІ (продовження): участь суддів і визначення пріоритетів для навчальних програм і курсів, організаційна структура та робота. Візит до Канади (кв. 3: листопад 2014 р.)
WBS 1223	Співпраця з зацікавленими сторонами, які не є партнерами проекту, зокрема організаціями, що мають відношення до гендерних питань (постійно)
Серія 130	Впровадження механізмів дистанційного навчання в центральному та регіональних офісах НШСУ
WBS 1330	Підтримка інституційних моделей і методичних схем післядипломного навчання (постійно)
Серія 140	Інституційні дослідження та аналітична підтримка
WBS 1410	Дослідження статистичних даних, збір яких проводиться у державах ЄС та державах у регіоні навколо України (кв. 1)

Результат 2	
Цикл 1 – підготовка викладачів і розробка навчальних курсів	
WBS 2113c	Планування та розробка навчальних програм і курсів силами основних викладачів НШСУ за підтримки канадської сторони – управління залом судового засідання (кв. 2)
WBS 2113e	Планування та розробка навчальних програм і курсів силами основних викладачів НШСУ за підтримки канадської сторони – тлумачення нормативно-правових актів – ВСУ/Модуль із об'єднуючої тематики (кв. 1: травень 2014 р.)
WBS 2113f	Планування та розробка навчальних програм і курсів з розгляду земельних спорів силами основних викладачів НШСУ за підтримки канадської сторони (кв. 1: травень 2014 р.)
WBS 2114b	Проведення пілотних курсів: основні викладачі НШСУ проводять для українських суддів курси у нових сферах професійної компетенції з тлумачення нормативно-правових актів (кв. 4)
WBS 2114c	Проведення пілотних курсів: основні викладачі НШСУ проводять для українських суддів курси у нових сферах професійної компетенції з права розгляду земельних спорів адміністративними судами (кв. 3, 4)
WBS 2114d	Проведення пілотних курсів: основні викладачі НШСУ проводять для українських суддів курси у нових сферах професійної компетенції з управління залом судового засідання (кв. 3, 4)
Цикл 2	
WBS 2121	Безпосередні консультації між партнерами, підготовка викладачів і розробка навчальних курсів (кв.1-4)
WBS 2122a	Підготовка українських основних викладачів – стажування на курсі НСІ "Комунікація" (кв. 1: червень 2014 р)
WBS 2122b	Підготовка українських основних викладачів – стажування на курсі НСІ "Докази" (кв. 2: липень 2014 р.)
WBS 2122c	Підготовка українських основних викладачів – стажування на курсі НСІ (буде уточнено) (кв. 3-4)
WBS 2123a	Планування та розробка навчальних програм і курсів силами основних викладачів НШСУ за підтримки канадської сторони – докази (кв. 3-4)
WBS 2123b	Планування та розробка навчальних програм і курсів силами основних викладачів НШСУ за підтримки канадської сторони – досудове врегулювання спорів (кв. 2-4)
Серія 220	Розробка та публікація рекомендацій НШСУ для підготовки викладачів
WBS 2210	Визначення основних питань підготовки викладачів і розробка проекту рекомендацій для підготовки викладачів
WBS 2220	Публікація рекомендацій
WBS 230	Розробка та впровадження принципів гендерної рівності і соціального контексту, а також окремих гендерних модулів у нові курси НШСУ та програми підготовки основних викладачів
WBS 2310	Збір відомостей, дослідження та аналіз тенденцій і проблематики в контексті гендерних питань; канадський досвід та відповідні освітні потреби НШСУ
WBS 2320	Проведення окремого семінару на тему гендерної рівності (розробка протягом 1-4 кв.)
WBS 2330	Розгляд та впровадження принципів гендерної рівності та врахування соціального контексту в навчальні курси програм суддівської освіти (3-4 кв.)

Результат 3	
Серія 320	Історичний аналіз системи розгляду господарських спорів і розробка рекомендацій для широкого впровадження механізмів досудового врегулювання спорів у судові процедури
WBS 3210	Наради з планування та розробки рекомендацій для впровадження на інституційному рівні нарад із досудового врегулювання (липень 2014 р., жовтень 2014 р.) (фінансовий рік 2014/15, кв. 2, 3)
WBS 3220	Робота місцевого експерта з досудового врегулювання для підтримки експерименту в пілотних судах і робота робочої групи над пробним впровадженням і рекомендаціями (квітень-жовтень 2014 р.) (2014/1015 фінансовий рік, кв. 1, 2, 3)
WBS 3230	Робота експерта з гендерних питань з аналізу судових протоколів та іншої публічної та внутрішньої документації щодо досудового врегулювання спорів, зокрема, кінцевих рекомендацій для належного охоплення питань гендерної рівності та соціального контексту (липень-жовтень 2014 р., 2014/2015 фінансовий рік, кв. 2, 3)
Серія 4000 Керування проектом	
WBS 4103	Засідання Керівного комітету проекту, 3-й рік
WBS 4200-4300	Місцевий офіс в Україні та керівництво проекту з боку НСІ